

Narratívák a Nagyszerű Amulett szöveghagyományában

Az alábbiakban a *mahájána-vadzsrájána*¹ buddhizmus *dháraní*-irodalmának egyik fő művéből adok közre fordításrészletet először magyar nyelven. A *Mahápratiszará*, azaz *Nagyszerű Amulett* szanszkrit hagyománya legalább az i. sz. 6. századig vezethető vissza, és az első évezred második felében ez a mágikus-ritualisztikus szöveg a *Pancsaraksá*, *Az Öt Oltalom* gyűjteménynek is fontos részévé vált.² A következő oldalakon az a kilenc népszerű narratíva olvasható, melyek bemutatják, hogyan támogatta a *Nagyszerű Amulett* varázsigéje különböző nehéz helyzetekben az öt használó embereket, isteneket illetve buddhákat. Jelen fordítást Bethlenfalvy Gézának ajánlom, aki sokat segített abban, hogy ezt a szöveget megismerhessem, és tanulmányozhassam.

Prológus

– Hatalmas Brahmá,³ a jó családból származó fiú vagy leány megszabadul bűneitől csupán ha meghallja ezt a varázsigét. Sőt, Hatalmas Brahmá, aki meg is tanulja, *vadzstra*-testre⁴ tesz szert. Tűz nem fog rajta. Milyen példát ismerünk erre?

1. Gópá tűzpróbája

Amikor Kapilavasztu nagyszerű városában Ráhulabhadra herceg édesanyja hasában volt, Gópá, a Sákja leány egy tüzes gödörbe vetette magát. A tűz helyén lótusztó keletkezett. Akkor Ráhulabhadra herceg az anyaméhben emlé-

¹ Jelen cikkben a szerző az idegen szavakat magyaros átírásban közli. (A szerk.)

² A műről magyarul ismertetést ad Hidas 2008. Angol nyelvű részletes tanulmány, szanszkrit szövegkiadásokkal és fordítással: Hidas 2012. Ez utóbbi kötet átfogó bibliográfiát tartalmaz a témára vonatkozóan.

³ A szövegben a Buddha Brahmá főistenhez intézi tanítását.

⁴ A *vadzstra*, azaz mennykő, illetve gyémánt a legmagasabb és legerősebb minőséget képviseli.

kezetébe idézte ezt a varázsigt. Abban a pillanatban, a varázsige felidézése által a tűz kihuny. ⁵ Gópát, a Sákja leányt nem bántották a lángok. ⁶

Mi az oka ennek? Ezt a varázsigt a *tathágaták*⁷ ereje védi. Ez a magyarázata, Hatalmas Brahmá, hogy tűz nem égeti. Méreg sem tud végezni senkivel. Ez hogyan lehetséges?

2. A kereskedőfiú és a *nága*

Hatalmas Brahmá, Súrparaka⁸ nagyszerű városában egy jómódú kereskedő céhmesternek volt egy varázsigeértő fia. Varázsigéjével magához csalta Taksaka *nága*-királyt,⁹ majd gondatlanul megkötötte anélkül, hogy uralma alá vonta volna. Mikor az mérgesen megmarta, nagy fájdalmat érzett. Tudta, hogy élete a végéhez közelít. Sok varázsigében járatos személyt hívtak, de senki sem tudta kiűzni a mérget. Ugyanott Súrparakában élt egy világi buddhista nő, akit Vimalasuddhinak hívtak, és nagy együttérzéssel rendelkezett. Kívülről ismerte ezt a varázsigekirálynőt. Elment a fiúhoz, és elmondta a varázsigt. Csupán egyszeri recitálással megtisztította őt a méregtől, és eszméletre térítette. Miután megmenekítette e nagy bajból, megtanította neki a nagyszerű varázsigt a felhatalmazás szerint. Milyen példát ismerünk még, Hatalmas Brahmá?

3. Brahmadata és Váránaszí ostroma

Váránaszí¹⁰ nagyszerű városában a trónra lépett királyt Brahmadataának hívták. A szomszédos uralkodó felfegyverzett egy négyrétű hadsere-

⁵ Úgy tűnik két hagyomány maradt fenn keveredve egymás mellett: az egyik szerint a tűz lótusztóvá változik, a másik alapján a varázsige hatására alszik ki.

⁶ Ez a történet Sziddhártha felesége, Gópá/Jasódhará várandósságáról szól röviden. Egyes buddhista hagyományok szerint Gópá nem a megszokott kilenc hónapig hordozta Ráhuát, hanem hat éven keresztül. A városbeliek boszorkányságot gyanítottak a szokatlan dolog mögött, és próbáknak vetették alá az asszonyt. Jelen elbeszélés a tűzpróbát írja le. Vallástörténészek úgy gondolják, hogy a rendkívül hosszú terhességi szakasz azt a kronológiai problémát volt hivatott áthidalni, miszerint számos forrás alapján Sziddhártha először tizenkét évvel Nagy Eltávozása után tér vissza szülővárosába, és ekkor Ráhula még csupán hat éves.

⁷ A *tathágata* elnevezés a buddhákra utal.

⁸ Ókori kikötőváros, amely a mai Mumbai-től északra helyezkedett el.

⁹ A *nágák* mitikus kígyólények.

¹⁰ Más néven Benáresz, ősi karavánátkező mellé épült zarándokváros a Gangá/Gangesz balpartján.

get,¹¹ majd körbezárta, és ostromolni kezdte Váránaszí nagyszerű városát. A miniszterek jelentést tettek Brahmadattának:

– Felség, az ellenség serege körülfogta a várost. Milyen stratégiát kövessünk, hogy legyőzzük? Adj parancsot!

A király így szólt:

– Ne aggódjatok, van egy nagyszerű varázsigekirálynőm, a Nagyszerű Amulett. Segítségével legyőzöm ezt a négyrétű hadsereget, és hamuvá változtatom.

A miniszterek a király lába elé borultak fejükkel érintve a földet, és így szóltak:

– Mi ez, nagy király? Még sosem hallottunk róla.

A király így szólt:

– Megmutatom, hogy saját szemetekkel lássátok.

Aztán Brahmadatta király megmosta fejét különböző parfümökkel illatosított vízzel, tiszta ruhát öltött, megfestette¹² ezt a nagyszerű varázsigekirályt¹³ az előírás szerint, és fejére tűzte. Ahogy ezt a varázsigekirálynőt páncélként felöltötte, bement a csata közepére, és egymaga legyőzte az egész négyrétű hadsereget. Miután lebírták, a szomszédos uralkodó menedéket vett e varázsigénél, majd elengedték.

Hatalmas Brahmá, ez a nagyszerű varázsigekirálynő jelentős és nyilvánvaló erővel rendelkezik. Meg kell őrizni, mivel a *tathágaták* szívének pecsétje védi jól láthatóan. Úgy kell rá tekinteni, mint a *tathágatákra*. A rövidéletű, kevéserényű és szerencsétlen lények javára válik a végső korban, az utolsó időkben.¹⁴ Hatalmas Brahmá, bárkire, aki ezt a Nagyszerű Amulett, nagyszerű varázsigekirálynőt az előírás szerint megfestve a karján vagy nyakában hordja, úgy kell tekinteni, mint akit a *tathágaták* ruháztak fel erővel, mint akinek teste azonos az összes *tathágatáéval*, mint aki *vadzsrá*-testtel bír, az összes *tathágata* ereklyetartója, minden *tathágata* szeme, mint akinek fénylő lángteste, áthatolhatatlan pajzsa van, mint aki az összes ellenség elpusztítója, eléget minden bűnt és akadályt, és kiküszöböli, hogy pokolra kerüljön. Milyen példát ismerünk erre, Hatalmas Brahmá?

¹¹ Elefántokból, harci szekerekből, lovasokból és gyalogosokból álló sereg.

¹² A varázsigéből készített amulett szöveget és ábrákat is tartalmaz.

¹³ Szövegünkben a varázsigekirály és -királynő elnevezések egyaránt előfordulnak.

¹⁴ A buddhizmusban megjelenik a hanyatlásról szóló elképzelés, miszerint a Buddha tanítása egy idő után el fog tűnni a világból. A végső kor azt a szakaszt jelzi, amikor a Tan még éppen hozzáférhető.

4. Egy vétkes szerzetes pokoljárása

Élt valahol egy szerzetes, akinek nem volt igaz hite, lerombolta a *tathágata*-családok tanítását, és elvette amit nem adtak neki. Megfosztotta a Közösséget a kényelmet biztosító bevételi forrásoktól, és miután megszerzett javakat, melyek a helyi vagy az egyetemes Közösséghez tartoztak, illetve saját szerzetesi csoportjáé voltak, önmaga elfogyasztotta azokat. Egyszer nagy betegség támadta meg, és hatalmas, gyötrő fájdalmai voltak. Ez a nyomorult, védtelen személy hangosan jajveszékelt megfosztva minden végső menedéktől. Ugyanazon a vidéken élt egy *bráhmín* világi buddhista férfi. Meghallotta jajgatását, odament a szerzeteshez, és nyakába akasztotta a megfestett Nagyszerű Amulett, nagyszerű varázsigekirálynőt. Amint odaillesztette, a szerzetes megszabadult minden fájdalmától, betegsége elmúlt, és meggyógyult. Ugyanazon az éjjelen meghalt, tiszta tudattal.¹⁵ Miután elhagyta testét, az Avícsi nagy pokolba került.¹⁶ Holttestét a szerzetesek egy földhalomba helyezték, és a Nagyszerű Amulett, nagyszerű varázsigekirálynő a nyakában maradt. Amint a szerzetes az Avícsiba ért, a pokollakók megszabadultak minden szörnyű fájdalmuktól, és kényelemben találták magukat. Az Avícsi nagy tüzei is mind teljesen lecsillapodtak. Akkor Jama¹⁷ szolgálói remegve elmondtak mindent részletesen Jamának, a Törvénykirálynak:

– Felség, nagy csoda történt a pokol bugyraiban. Az emberek rossz cselekedetektől fakadó szörnyű szenvedései megszűntek. Kihunytak a testükre helyezett széndarabok is. A fűrészek nem kínoznak, a borotvaélek nem tapadnak. A fegyverek összetörtek, a vasüstök kihültek. Még a Kardlevél Erdő rossz cselekedetek okán kisarjadt levelei sem gyötörnek. Te vagy Jama, a Törvénykirály, és az embereket igazságosan kormányozod. Kérlek mondd el, mi az oka mindennek: bizonyára nem jelentéktelen dolog.

Miután meghallotta e szavakat a könyörtelen szolgáktól, a Törvénykirály, az igazságosság híve és követője így szólt:

– Mi folyik itt? Mondjátok gyorsan, mi ez az egész?

Jama emberei, akik a legkegyetlenebbek a gonoszakkal szemben, így szóltak Jamához, a Törvénykirályhoz:

¹⁵ A történetben itt következtelenség szerepel: miután felépül betegségéből, a szerzetes meghal. Az elbeszélés minden bizonnyal az amulett gyógyító erejét is szeretné hangsúlyozni túlvilági segítő szerepe mellett.

¹⁶ Az Avícsi a poklok között a legalsó, leggyötrelmesebb hely.

¹⁷ Jama az alvilág ura.

– Felség, ez a Nagy Lény¹⁸ a pokol bugyraiba került. Ezt a helyet Szakadatlannak¹⁹ nevezik, ezért mondják bugyornak. Ez az ember viszont rossz cselekedetei ellenére boldoggá teszi a pokollakókat, és maga is boldogan továbbmegy majd az istenek lakhelyére.

Miután Jama, a Törvénykirály rápillantott, meglepődve így szólt:

– Ez a személy nagy varázserővel rendelkezik, és holtteste is figyelemreméltó. Ahogy egy *sztúpa* sugárzik a Mester²⁰ ereklyéinek százaitól, úgy fénylik a teste az Amulettel a nyakában.

A pokol *jaksa-őrei*²¹ így szóltak Jamához, a Törvénykirályhoz:

– Felség, miért hívják ezt Amulettnek?

A Törvénykirály azt válaszolta:

– Aki pontosan emlékszik e varázsigére, nem részesül rossz újrászületésben. Az Amulett ereje megtisztítja, és jó sorsra jut. Pokolőrök, menjetek Puskalávatíba!²² Láttok ott majd egy nagy földhalmot, melyet istenek vesznek körül. Akkor minden lény irányában jóindulatúvá váltok.

Még ugyanazon az éjjelen Jama emberei elmentek Puskalávatíba, és meglátták a királyi központ közelében a földhalmot, melyet nagy ragyogás vett körül. Látták a holttestet is, az Amulettel a nyakában. *Dévák*,²³ *nágák*, *gandharvák*,²⁴ *jaksák*, *ráksaszák*²⁵ és *kinnarák*²⁶ mutattak be áldozatot a legnagyobb tisztelettel, minden oldalról körülvéve azt. Akkor a *jaksák* elnevezték ezt Amulett-földhalomnak, majd visszatértek Jamához, a Törvénykirályhoz, és részletesen elmondták amit láttak:

– Felség, minden úgy van, ahogy mondtad.

Miután ezeket a szavakat kimondták, az a Nagy Lény elhagyta pokol-tesztét, és a Harminchárom Isten Birodalmába²⁷ született. Ez az oka, hogy Amulettes Istenfinak nevezik.

Hatalmas Brahmá, így szól a múltbéli történet. Ezt a Nagyszerű Amulettet tehát feltétlenül meg kell jegyezni, el kell recitálni, az előírás szerint meg

¹⁸ A *mahá-szattva* magyarítása, mely a *mahájána* buddhizmusban egy magas fejlettségi fokon álló, kiemelkedő együttérzéssel bíró személyre utal.

¹⁹ Utalás az Avícsi szó jelentésére.

²⁰ Azaz a Buddha.

²¹ A *jaksa* mitikus lények széles kategóriája, akik lehetnek jóindulatúak, illetve ártalmasak is.

²² Puskalávatí Gandhára nyugati részének ősi fővárosa volt hosszabb ideig, majd az i. sz. 2. századtól jelentős nagyváros.

²³ Istenek.

²⁴ Égi zenészek.

²⁵ Démoni lények.

²⁶ Mitikus lények.

²⁷ A Trajasztrinsa menny.

kell festeni, és mindig viselni kell. Megszabadít minden szerencsétlenségtől és bajtól. Megmenekít minden rossz újraszületés veszélyeitől és félelmeitől. Megóv a villámcsapásoktól is. Milyen mennykővel kapcsolatos példát ismerünk a múltból?

5. Vimalasankha és a tengeri vihar

Hatalmas Brahmá, élt egyszer Hingumardana²⁸ nagyszerű városában egy Vimalasankha nevű gazdag kereskedő, aki sok pénzzel és arannyal, teli kincstárral és raktárral rendelkezett. Híres karavánkereskedő volt. Egyszer hajót szerzett és tengerre szállt, mikor hajóját *timingilák*²⁹ tartóztatták fel. Emellett dühös és vad *nágák* is a pusztulásukra törtek nagy morajlás közepette. Villámokat és tüzes meteorokat szórtak, és nagy mennykőesőt zúdítottak. A kereskedők megrettent szívvel hangosan kiáltozni kezdtek mikor látták a *nágák* okozta nagy felfordulást a villámokkal, meteorokkal és mennykőekkel, valamint, hogy *timingilák* állták a hajó útját. Válogatott istenségekhez fohászkodtak, de egyik sem kelt védelmükre. Ekkor odamentek a kereskedőhöz, és kétségbeesetten így szóltak hozzá:

– Védj meg bennünket, Nagy Lény, ments meg ebből a nagy veszélyből.

A szilárdszívű, nagylelkű és kiváló kereskedő ekképp szólt a pánikba esett kalmárokhoz:

– Ne féljetek, ne aggódjatok, kalmár urak. Nyugodjatok meg. Megmentelek benneteket ettől a tengernyi bajtól.

A kereskedők így szóltak miután megnyugodtak:

– Mily módon, Nagy Lény? Mondd el gyorsan, késlekedés nélkül. Életünk a kezedben, nagylelkű úr, magyarázd meg hatalmas tudásod. Mit fogsz tenni?

Akkor a kereskedő erről a varázsigéről beszélt:

– Ismerem a híres és nagyszerű varázsigét, az Amulettet. Legyűr minden gonoszt, mivel nagyerejű és nagyhatalmú. Megmentelek benneteket eme nagy szenvedéstől és veszélytől.

Eztán a nagyszerű kereskedő megfestette a Nagyszerű Amulett, nagyszerű varázsigekirálynőt, és egy zászlórúd tetejére tűzte. Rögtön azután, hogy a Nagyszerű Amulett zászlórúdra került, az összes *timingila* úgy látta, hogy a hajó egyetlen nagy tűzcsóvává változik. Akkor a *nágák* megszelídülve megközelítették őket, és tiszteletüket fejezték ki. A *timingilák* a Nagyszerű Amulett, nagyszerű varázsigekirálynő hatalma által megperzselve elmenekültek,

²⁸ A város elhelyezkedése nem egyértelműen beazonosítható – talán valahol az északnyugati határvidéken feketett.

²⁹ Mitikus tengeri szörnyek.

és elpusztultak, a hatalmas *nágák* pedig a kereskedőket egy kitűnő drágakő-szigetre kalauzolták.

Ez a nagyszerű varázsigé, a Nagyszerű Amulett bölcsességgel és az összes *tathágata* erejével bír. Hatalmas Brahmá, ezért hívják nagyszerű varázsigének. Feltétlenül zászlórúd csúcsára kell tűzni. Lecsillapít mindenféle szelet, hideget, nemkívánatos felhőt, villámot és mennykővet. Megvéd az összes *dévától*, embertől, nem-embertől, vitától és perlekedéstől. Semmiféle gabonakártevő, fullánkos rovar, légy, sáska vagy féreg sem közelít, eltűnik mind. A kártékony állatok, madarak és ragadozók is eltakarodnak. A virágok, gyümölcsök, levelek, erdei fák, gyógynövények és gabonák szépen fejlődnek. Lédúsak, ízletesek és puhák lesznek, tökéletesen érettek. Nem fenyeget túl sok eső, vagy szárazság. Időben érkezik az eső, amikor kell. A környéken lakó *nágák* a megfelelő pillanatban küldenek esőt.³⁰ Ahol ez a Nagyszerű Amulett, nagyszerű varázsigekirálynő elterjed, ott az emberek tanulják meg, tiszteljék, és mutassanak be áldozatot neki mindenféle illatos anyaggal, füstölővel és virággal. Különböző szövetekbe burkolva erősítsék zászlórúd tetejére egy *csaitja*³¹ fölé, és járják körbe jobbkéz felől húros és fúvós hangszerek zenéjével kísérvé. Sakra,³² Brahmá és a többi istenek ama Nagy Lények bármilyen kívánságát teljesítik. Minél inkább az előírás szerint festik meg, annál hatékonyabb. A fiúgyermekre vágyó férfinak fia születik, felesége teherbe esik. A magzat könnyedén fejlődik és születik meg, szabályos időben ér a fejlődési fázisokhoz és a világrajövetelhez. Hatalmas Brahmá, mit értek az előbbi alatt? Figyelj!

6. Praszáritapáni fiúgyermek

Itt Magadha királyságban élt egy uralkodó, akit Praszáritapáninak hívtak. Nem volt fia. Miért hívták Praszáritapáninak? Rögtön születése után kinyújtotta kezét, megfogta anyja emlőjét, és sok tejet ivott. Mindkét emlő arany színűvé változott amint hozzájuk ért. Végig bőséges tejen cseperedett, ezért hívták e királyt Praszáritapáninak.³³ Amikor pedig alattvalók jöttek a királyhoz kérni valamit, felnyújtotta jobbkezét az égbe. Mivel *bódhiszattva* volt, a Buddha iránt kegyes istenségek megtöltötték kezét csodás égi ékkövekkel, arannyal és drágakővel, aztán a király felajánlotta ezeket a hozzá folyamodók számára. Csupán egy gondolatába került, és teljesítette az odajárulók bőségre vagy jólétre irányuló kéréseit. Nagyszabású áldozatokat és tisztele-

³⁰ Az ind elképzelés szerint a *nágák*, mint a vizek urai felelnek az esőzésekért.

³¹ Szent terület, vagy szentély elnevezése.

³² Sakra, vagy más néven Indra az istenek vezetője.

³³ A név jelentése „Kinyújtott kezű”.

tet mutatott be az isteneknek, hogy fia szülessék, de nem részesült a gyermekáldásban. Újra és újra áldozatokat mutatott be ősi *tathágata-csaitj*áknál. Hatalmas áldozatot és tiszteletadást végzett. Adományokat adott, és megtartotta a böjti napokat. Nagy érdemekkel bíró cselekedeteket hajtott végre. Adományai kimeríthetetlenek voltak. Hogyan volt ez lehetséges?

Mellékszál: Dharmamati és szolgálója

Hatalmas Brahmá, egyszer régen a magasztos Prabhútaratna³⁴ tanítása idején élt egy Dharmamati nevű Nagy Lény Kusinagara nagyszerű városában, Magadhában, Malla országban. Gazdag kereskedő volt, a Tan követője. Felkeltette magában a hatalmas együttérzés szellemét minden lény iránt, és a Tant tanította a Nagyszerű Amulett, nagyszerű varázsigével kezdve. Egyszer egy szegény ember, miután a Tant hallgatta, így szólt ehhez a nagyszerű gazdag kereskedőhöz:

– Tiszteletreméltó uram, szolgálaként fogok a házadban dolgozni, és a Tant hallgatom. Ha kapnék is valami kis juttatást, azt a Tan tiszteletére fogom költeni.

El is kezdett dolgozni a háznál, és hallgatta a Tant, míg egy alkalommal a gazdag kereskedő adott neki egy dínárát.³⁵ Ekkor felkeltette magában a felébredés szándékát minden lény védelmére, és felajánlotta a pénzt ajándékként, hogy a Nagyszerű Amulett mindenki számára ismertté váljék. A következő fogadalmat tette:

– Bárcsak megszűnne a magam és minden lény szegénysége ezen adomány nagyszerű gyümölcse által!

Ez az oka, hogy adományai kimeríthetetlenek voltak.

Praszáritapáni fiúgyermek (folyt.)

Így tehát számos különböző érdemdús cselekedetet hajtott végre, tiszteletet mutatott be az istenségeknek és dicső buddháknak, mikor egyszer a Tiszta Világ³⁶ istenei megjelentek álmában, és azt mondták:

– Figyelj, nagy király! Van egy nagyszerű *dháraní*,³⁷ a Tiszta Lángfűzérrel Ragyogó Kívánságteljesítő Drágakő Pecsétjének Erejétől Legyőzhetetlen,

³⁴ Egy kevésbé ismert buddha. Neve előfordul a *Lótusz*, illetve *Vimalakírti szútrában*.

³⁵ Dínára elnevezésű pénzermék az i. sz. 3. századtól ismeretesek Dél-Ázsiában.

³⁶ A Suddhávásza égi lakhely.

³⁷ A *dháraní* szó ebben és hasonló szövegekben varázsigét jelent.

ami egy varázsige királynő, melyet Nagyszerű Amulettnek hívnak. Fesd meg az előírás szerint, ahogy a rituális útmutatóban áll, és rögzítsd a megadott módon az elsőszámú királyné testére, aki böjti napot tartott! Fiúgyermeked fog születni.

Aztán az éj elteltével a király felébredt álmából, és összehívott jó családból származó *bráhmín* jóvendőmondókat, akik számsorok, konstellációk és bolygók segítségével dolgoznak. Amikor elérkezett az előírt Pusza együttállítás, a konstellációk királya, felkötötte a gondosan megfestett Nagyszerű Amulett varázsige királynőt a fürdőt vett és böjttől főfeleség nyakába. Nagyszabású áldozatokat mutatott be nagyszerű buddha-csaitjánál, és számos pompás drágakövet osztott szét az emberek között. Aztán kilenc hónap elteltével egy szépséges, jóforma és jóképű fiúgyermek született, a világos arcán legfőbb szépségével felruházva.

7. Sakra és az aszurák csatája

Hatalmas Brahmá, ezt a legyőzhetetlen kívánságteljesítőt, a kitűnően Nagyszerű Amulett, nagyszerű varázsige királynőt az összes *tathágata* tiszteli. Még Sakra is fejdíszeként viselte.

Amikor Sakra, a Dévák Ura nagy harcba indult az aszurák³⁸ ellen, ezt tette pajzsává, és feje tetejére illesztette. Lebírta és legyőzte az összes aszurát, majd kényelmesen, sikerrel és biztonságosan belépett Dévapura városába.³⁹ Legyőzhetetlenné vált az aszurák számára.

Hatalmas Brahmá, ily módon egyetlen mára⁴⁰ sem képes ártani egy bódhiszattvának, aki a buddhaság elérésére tett fogadalmat, és a Nagyszerű Amulett, nagyszerű varázsige királynőt őrzi. Aki a testére vagy nyaka köré helyezi, az összes *tathágata* erejével lesz felruházva. Minden bódhiszattva védelmezni fogja. Állandó megbecsülésben és tiszteletben részesül minden déva, ember, király, miniszter, *bráhmín* és családfeje által. Dévák, aszurák, *garudák*,⁴¹ *kinnarák* és *mahóragák*⁴² fogják dicsőíteni és tisztelni. Nagy Lény ő – így mondta a Magasztos, Mára seregének legyőzője. Betegségektől mentes lesz, zűrzavar, baj és szerencsétlenség eltűnik mellőle. E Nagy Lény minden szenvedése megszűnik. Az összes istenség folyamatosan fogja óvni és védelmezni.

³⁸ Ellenistenek, démonok.

³⁹ Az istenek városa.

⁴⁰ Gonosz kísértő.

⁴¹ Mitikus madáremberek.

⁴² Mitikus kígyólények.

A négy mantra

Íme a Legyőzhetetlen⁴³ négy nagyszerű mantra-eszenciája. Le kell írni őket, és mindig a testre rögzítve kell hordani. Az elme mindig ezekre koncentráljon. Szilárd elhatározással ismételjék őket, és meditáljanak rajtuk. Minden rossz álom, rossz ómen és kedvezőtlen körülmény eltűnik. Boldogság és jólét keletkezik.

Íme a tökéletes és áldásos mantrák, melyek mindent lehetővé tesznek:

Óm ó Kiváló Nektár vara vara ó Legtisztább hűm hűm phat phat szváhá.

Óm ó Nektárszemű ó Magzatvédő ó Odavonzó hűm hűm phat phat szváhá.

Ez a Legyőzhetetlen mantra-eszenciája.

Óm ó Folttalan ó Kiváló Győzelem ó Nektár hűm hűm phat phat szváhá.

Óm adj adj támogass ó a Képességek Erejével Megtisztító hűm hűm phat phat ruru csalé szváhá.

Ez a varázsigé másodlagos mantra-eszenciája.

Eme *dháraní*-mantrákat az összes buddha és *bódhiszattva* gyülekezete egyhangúlag mondta ki. Ezen mantrák pajzsok, melyek a Nagyszerű Amulett, nagyszerű varázsigekirálynő eszenciájából készültek, és az összes *tathágata* pecsétjével lettek lepecsételve. Nagy ritkaság hallani őket, méginkább az leírni, olvasni, recitálni, megjegyezni és tanítani azokat. Mindezen tevékenységeket úgy kell érteni, mint a Buddha céljainak megvalósítását. Az összes *tathágata* kiváltképp dicsőítette, támogatta és tanította ezt. Ez a nagyszerű *dháraní* különlegesen értékes. A Nagyszerű Amulett legyőzhetetlen. Márcsak a nevét hallani is nagy ritkaság. Eltöröl minden bűnt, nagy erejű és teljesítményű, nagy energiája és mágikus hatalma van. Nagyszerű erényeket képvisel. Elpusztítja az összes istenséget, akik Mára kötelékébe tartoznak. Elvágja az összes lappangó tudati lenyomatot, melyek újrászületéshez vezetnek, valamint Mára kötelékeit is. Elpusztítja a gonoszakat, akik rosszindulatú mágiát űznek ellenséges mantrák, pecsétek, mérgek, *kákhórdák*,⁴⁴ varázspороk, *kiranák*⁴⁵ és zavarkeltő rítusok felhasználásával. Megvédi mindazokat, akik a buddhák és *bódhiszattvák* nemes és kitűnő gyülekezetének tiszteletében lelik örömeiket. Ez a nagyszerű *dháraní* óvja azokat, akik elmerülnek a *mahájána* tanainak megértésében, lejegyzésében, recitálásában, olvasásában, ismétlésében, hallgatásában és megtanulásában. Hatalmas Brahmá, ez a Nagyszerű Amulett, nagyszerű varázsigekirálynő, mely a buddhai felébredésig tökéletesít sehol sem ütközik akadályba. Nagy tiszteletet kap mindenütt, mint jómagam, a Tanító, aki legyőzte az ellenséget. Miért van ez így? Ezt a nagyszerű varázsigét *vighnák* és *vinájákák*⁴⁶ elpusztítójaként ismerik a múltból.

⁴³ A Nagyszerű Amulett.

⁴⁴ Ártó mágikus eszközök.

⁴⁵ Démoni lények.

⁴⁶ Akadályozó, rosszindulatú lények.

8. Egy buddha és a márák támadása

Mikor a magasztos Vipulaprahaszitavadanamanikanakaratóddzsvalarasmi-prabhászabhjudgatarádzsa, a *tathágata*, *arhat*,⁴⁷ Tökéletesen Felébredett épp-hogy elérte trónusán a felébredést, és meg kívánta forgatni a minden buddha által dicsőített Tankereket, akkor az összes mérhetetlen-számtalan-tízmillió-millió-százezer gonosz *mára* végtelenszámú kíséretével együtt, különböző alakot és szörnyű formákat öltve, rémes és félelmetes hangokat hallatva, a *márák* birodalmába tartozó különféle csodák és varázslatok minden képességével felruházva elkezdte a Magasztost akadályozni úgy, hogy érkezésük után sokféle fegyver természetfeletti zuhatagát idézték elő miután az összes oldalról körülvették. Akkor a magasztos Vipulaprahaszitavadanamanikanakaratóddzsvalarasmi-prabhászabhjudgatarádzsa egy pillanatra elcsöndesedett, és a Nagyszerű Amulett, nagyszerű varázsigét magában hétszer elrecitálta. Rögtön azután, hogy elmondta a Nagyszerű Amulett, nagyszerű varázsigekirályt, a gonosz *márák* azt látták, hogy a Magasztos testének minden pórusából felfegyverzett férfiak tízmillió-millió-százezrei jönnek elő szoros páncélzatban, villogó késekkel, szekercékkel, lassókkal, pörölyökkel, kardokkal és szigonyokkal⁴⁸ kezükben, miközben azt üvöltik, hogy:

– Kapd el, kapd el, kösd meg, kösd meg a gonosz *márákat*, pusztítsd el a gonoszakat, zúzd porrá minden gonosz *graha*,⁴⁹ *vighna* és *vinájaka* életét, akik a Magasztost háborgatják!

Aztán az összes gonosz *márát* legyőzték a barátságosság kardjával.⁵⁰ Némelyiküket megtanították a buddhista szabályzatra, és közülük több nagyerejűnek megígolták, hogy még a legfőbb tökéletes felébredést is elérik majd. Mások pedig látva ott a *tathágata* pórusaiból előjövő férfiakat, félelemmel teltek el, és elvesztették természetfeletti képességeiket. Magabiztosságuk, erejük és hatalmuk eltűnt, és mindannyian elmenekültek. Aztán a Magasztos megforgatta a Tankereket mint más buddhák. Elpusztítva az összes *vighnát*, *vinájakát* és gonosz *márát*, átkelt, és a túlpartra jutott.⁵¹

Hatalmas Brahmá, ez a nagyerejű, nagylendületű, természetfeletti képességekkel, tökéletességekkel rendelkező Nagyszerű Amulett, nagyszerű varázsigekirálynő a jószándékú embereket megvédi minden bajtól, veszélytől és félelemtől, csupán azáltal, hogy emlékezetbe idézik. Sőt, még a gono-

⁴⁷ Azaz „Érdemes”.

⁴⁸ Ezen fegyverek majd a későbbiekben Mahápratiszará istennő attribútumaivá válnak, miután a Nagyszerű Amulett szövege deifikálódik.

⁴⁹ Megkötő, akadályozó lények.

⁵⁰ A barátságosság kardja arra utal, hogy a buddhista együttérzés alapvetően nem teszi lehetővé a másoknak való tényleges ártást.

⁵¹ Azaz elérte a megszabadulást.

szakat is megóvja. Hatalmas Brahmá, emiatt mindig fel kell idézni koncentráltan és szilárd tudatossággal. Meg kell festeni, és mindig viselni kell. Mit értünk az előbbieknél?

9. Egy bűnöző kivégzése

Egy ember bűncselekményt követett el Uddzsajaní nagyszerű városában Brahmadata uralma idején.⁵² Brahmadata király a következő szavakkal adta át a kivégzőknek:

– Végezzétek ki ezt az embert!

A kivégzők fogták az elítéltet, elvitték egy hegyi barlangba, elővették kardjukat, és megkezdték a kivégzést. Akkor a férfi emlékezetébe idézte a Nagyszerű Amulett, nagyszerű varázsige királynőt, és jobb karján megfestve viselte is. A nagyszerű varázsige erejétől a kard lángcsóvává változott, majd apró porszemekké esett szét ama Nagy Lény érdekében. A kivégzők részletesen elmondták a királynak amit láttak. A király dühösen így szólt:

– Emberek, menjetek, van egy *jaksa*-barlang egy másik tartományban! Sokszázezer ragadozó *jaksa* él benne. Vigyétek, és hagyjátok ott!

A kivégzők otthagyták a férfit a *jaksa*-barlangban, mire a *jaksák* örvendezve odaszaladtak hozzá, és azt mondogatták:

– Embert fogunk enni!

Akkor azt látták, hogy a Nagyszerű Amulett erejének hatására a férfi egy tűzkoszorúban áll fényesen sugározva. Saját testük megperzselődött, és rendkívül megrettentek. A megdöbben *jaksák* fogták a férfit, kivitték a bejárat elé, és elkezdték tisztelettel körbejárni. Amikor a kivégzők részletesen beszámoltak erről a királynak, az mérgesen és felbőszülten így szólt:

– Ha így állunk, menjetek, kötözzétek meg ezt az embert, és dobjátok a folyóba!

Megkötötték és a folyóba dobták. Amint bedobták ezt a nagyszerű embert a vízbe, a folyó elapadt, és a férfi szárazon maradt. Kötelékei apró darabokra foszlottak. A király meghallotta ezt, és a döbbenettől tágra nyílt szemekkel így szólt:

– Kétségtelenül csodával állunk szemben. Kíváncsi vagyok mi az oka.

Hívatta a férfit, és így beszélt:

– Ó ember, mit tudsz?

Az így válaszolt:

⁵² Brahmadata, a buddhista narratívákban (elsősorban *Dzsátakák*) előforduló legelterjedtebb uralkodónév jelen szöveggyűjteményben kétszer is szerepel (lásd a harmadik történetet).

– Hatalmas király, semmiféle tudással nem rendelkezem, kivéve, hogy a Nagyszerű Amulett, nagyszerű varázsigét viselem. Felség, ez ennek az ereje.

A király így válaszolt:

– Nagy csoda ez: egy kitűnően megkomponált, nagyszerű varázsigé. A buddhák erejével felruházva a halál botját is összezavarja. Minden lényt megment, megszabadít a betegségtől és szenvedéstől. Nagyszerű varázsigé, nagy hatalommal, megvéd az idő előtti haláltól. Az együttérző Védelmezők⁵³ szájából hangzott el, távol tartja a nagy betegségeket.

Aztán a módfelett örvendező király tiszteletét fejezte ki, és dicsőítette a Nagyszerű Amulett, nagyszerű varázsigekirálynőt. Díszszalagot kötött a férfi homlokára, és alattvalói előtt a város egyik vezetőjévé tette.

Hatalmas Brahmá, ez a Nagyszerű Amulett, nagyszerű varázsigekirálynő nagy tiszteletet kap mindenütt. A gonoszak tehetetlenek vele szemben. Ez az ősi hírnevű varázsigekirálynő sehol sem ütközik akadályba, és feltétlenül viselni kell.

Irodalom

- Hidas G.: A Nagyszerű Amulett, a Varázsigék Nagy Királynője. Megjegyzések a Pancsaraksá egyik szövegének készülő kritikai kiadásához. In: Birtalan Á. – Yamaji Masanori (szerk.): *Orientalista Nap 2005, 2007*. MTA Orientalisztikai Bizottság – ELTE Orientalisztikai Intézet, Budapest, 2008, pp. 59-65.
- Hidas G.: *Mahāpratisarā-Mahāvīdyārājñī, The Great Amulet, Great Queen of Spells. Introduction, Critical Editions and Annotated Translation*. Śata-piṭaka Series, Indo-Asian Literatures Vol. 636. International Academy of Indian Culture and Aditya Prakashan, New Delhi, 2012.

⁵³ Azaz buddhák.

GERGELY HIDAS (PhD)
Indologist, Eötvös Loránd University

**Narratives in the Great Amulet Textual Traditions (*Mahāpratisarā-
Mahāvidyārājñī, The Great Amulet, Great Queen of Spells.*)**

This paper contains the first Hungarian translation of the nine popular narratives included in the *Mahāpratisarā*. These stories, told by the Buddha himself, illustrate how the Great Amulet helps its users in various difficult situations.